
Pinse

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Pinse	4
PINSE	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Pinse

PINSE

Prædikedag PINSE

Prædikedato 01. juni 1941

Prædiketekst ApG 2,1-11

Prædikested Vedersø Kirke

Prædiken ID P010641-01

Kilde (Ved Babylons Floder, 62-68, heri 'Lucas fortæller:' men tekst fra ApG 2,1-11, tekststed også Lukas 24,49?)

Pinse

Hvor har vi længtes efter Sommer i Aar! den gav sig saa alt for gode Stunder. Alle har vi længtes, den Fattige, hvem Brændslet var saa dyrt, den Syge, i hvis Lunger Kulden bed, den Raske, der først med utaalmodige, ledige Hænder havde maattet bie paa Foraaret og nu havde Brug for Varmens Velsignelse over sit Værk derude paa Markerne. Vi har længtes til Paaske, vi har længtes til Pinse. Og maaske er der ingen sundere Gerning end at længes.

Paasken kom med Foraaret, nu er Pinsen her med Sommeren. Bøgen er saa skøn, som den har været det hver Vaar siden Verdens Skabelse. Fuglene døde i Titusindvis under Snevinterens Katastrofe, men nu klinger deres Takkekor over Livet saa jublende mod Himlen, at man slet ikke kan høre, der mangler Stemmer i det. Hvor kan det være, at Dyrene er Skaberen taknemmeligere end Menneskene? Kender de Store Lars i Bakken, Proprietæren, Manden som alting lykkes for, nyopbygget Gaard, eget Elektricitetsværk, Traktor?

Jeg mødte ham uden for Gaarden en Dag i April. "Naa, Lars, nu er Lærkerne begyndt at synge." "Det bliver aldrig Foraar i Aar, saa En kan komme i Jorden." Jeg mødte ham igen en halvanden Maaned efter: "Naa, saa fik De tilsaaet, Lars!" — "Ja, hvad kan det hjælpe? Det bliver jo hverken Varme eller Regn i Aar. Hele Arbejdet et Spildt." — "Gud vil give baade Varme og Regn til den bestemte Tid," svarede jeg lidt kort for Hovedet. Nu mødte jeg ham for en Uge siden, da Gud lod Millionerne regne ned fra den varme Himmel til det danske Land: "Naa, Lars, kan De saa se, at Gud sørger for alting!" Lars sparkede olm ud efter Traktoren og mente: "Saa skulde han ogsaa engang imellem lade det regne med Benzin."

Er der saa meget at sige til, at en Præst stundom, naar han trænger til den Helligaands Selskab, foretrækker at gaa til Lærker og Stære fremfor til Mennesker. For at gaa fra Helligaanden til Gustav Wied: "Jo mere man omgaas Mennesker, jo mere lærer man at sætte Pris paa Dyrene."

Moderne Filosofi har ganske vist oplyst mig om, at Store Lars i Bakken er en af Kulturens Pionerer. Det er altid den utilfredse, der bringer Menneskeheden fremad; Taknemmelighed er en Synd.

Der er noget om det. Det Fremskridtets Stade, vi er naaet til i 1941, skyldes utvivlsomt den Aand, der ikke kan lade sig nøje med mindre, end at det skal regne med Benzin. Det er da ogsaa virkelig lykkedes den at faa Benzin til at falde ned fra Himlen sammen med andre, endnu kraftigere virkende Stoffer.

Men jeg vil for en Gangs Skyld gaa i Skole hos Stærekollegiet frem for hos den moderne Filosofi: Jeg vil holde Pinseferie fra Verden og Krigen og alt det, der æder af min Sjæl til Hverdags. Jeg vil lytte til Fuglesangen, som kalder Vinteren en Episode, der nu er forbi. Jeg vil betænke, at naar de fleste af de Navne, der nu fylder Radio og Aviser, som om intet andet var til, højst fungerer som Eksamenspensum, da staar Bøgen lige mægtigt fortryllende i sit Udspring, og Fuglekoret løfter sin Lovsang mod Skaberen lige saa livsfyldt jublende som i Dag.

Der er nok til at minde os om, hvad Magt det Ondes Fyrste har faaet over Tiden. Lad os ikke derover glemme, at Guds er Æren og Riget og Magten i Evighed. Lad Pinsens Aand, den hellige Aand, i Aar saa stærkt som nogensinde, pege paa Gud for os. Bondemand, tag din Bondekone ved Haanden og gaa jer en Pinsetur ud langs Markskellene og se, hvordan han sørger for jer, den rige og gode Gud, med Under efter Under: Sædekornets Hemmelighed, at det skal dø i Jorden for at opstaa med nyt Liv til sig selv og til Verdener. Arbejder i Byen, ud til Kolonihaven med Mutter! “det mindste Græs, jeg undrer paa i Skove og i Dale, hvor skulde jeg den Visdom faa, om det kun ret at tale?” — og saa er det jo ikke Græs alene, men Persille og Ærter, og min Sandten, om ikke ogsaa Kartoffeltoppen er begyndt at stikke op; saadan har Gud holdt hele det brogede Liv i Gang, Aartusinder efter Aartusinder, er det ikke til at blive underlig ved, og Børnene gror af deres Moders Skød, som Urterne af Jordens, og for Resten er Himlen blaa, og Dannebrog smælder i Blæsten, og endnu er der vel Raad til en Stjerne. Hvorfor skulde ikke vi være klogere end vore Forfædre, der vidste, at Gud var god imod Smaafolk, og den utilfredse er en Nar?

Og, I Unge, op paa Cyklens spillende Mirakel med jer og ud og oplev, at Livet er noget uendeligt større end Pjank og Flirt! Lad Kærligheden vokse sig saa ren derude i Naturens store Kirke, at den bliver til selve Ilden paa Alteret; lad den Helligaand hviske jer ind i Sjælen, at hvad I føler for hinanden kan ikke være skabt af nogen ringere end en Gud. Og derfor forpligter over for en Gud.

Den Helligaand er jo en Del af Gud selv, der er hernede paa Jorden. Ja, hvad nytter det med Forklaringer? I det Øjeblik, vi nævner Ordet Aand, er vi ude over, hvad Ordene magter. Der er nogen, der mener: “Hvad der ikke har hjemme i Sproget, har hjemme intetsteds.” Det er ikke rigtigt; Verden er mere end Mennesket, og Mennesket er mere end sin egen Tale. Fra hvad der ligger ud over Mennesket, kom der Bud til Mennesket Pinsedag. Lyd som fra et fremfarende vældigt Vejr fyldte Huset, hvor Apostlene sad, og de syntes, Ildtunger plantede sig i deres Mund. Saadan forsøger Lukas at berette om den Begivenhed, der beseglede Kristi Haandlangere i, at de var taget i den Højestes Tjeneste. Det viste sig straks, at de var blevet gjort til noget mere end sig selv, de talte Sprog, de ikke før havde magtet, de fremførte Ord, der laa langt ud over, hvad de hidtil havde tænkt og vidst. Hæmningerne var taget fra dem, ny Aand var gydt i dem. Maaske de — hvor utroligt det end lyder — indtil dette Punkt var blevet ved med at forestille sig, at Jesus var Davidssønnen, og det hele var en national Affære, det drejede sig om Nederlag over Romerne, Frigørelse af det udvalgte Folk, et jødisk Storrige i Verden. Nu forstod de — nej, nu brændte det i dem, at det var et uendeligt større Maal, der laa for dem, en uendelig større Gud, der kaldte dem, at Jesu Kristi Gud var Alskabningens Gud, og det var et Rige

af Evighed, der skulde grundlægges midt i Tiden. Pinsedagen byder os et Syn af Vælde. Det er Skoven, der med-et er sprunget ud, saa vi ser, at den er noget helt andet, end den til nu saa ud til. Disse Smaahaandværkere og Fiskere og Toldbetjente er nu Bærere af en Verdensplan, er Grundpiller i den Helligdom, som skal omspænde Jorden, og hvori Guds hellige Aand vil bo. Som alt stort Aandens Værk begynder ogsaa dette, det største, med Ekstasen. Der staar Flamme ud af disse hidtil saa Sagtmodige og Beskedne. Og Folket, de henvender sig til, kender dem ikke igen. Kritikerkliken i Staden, der jo aldrig kender det ægte fra det uægte, formoder, at de har pæglet den til Morgen (“andre sagde spottende: De er fulde af sød Vin”), men det jævne Folk begreb, at det store skete for dets Øjne, og gik ind under dets Magt.

Saadan blev Menigheden til, Pinsen er den kristne Kirkes Fødselsdag. Peters og hans Venners Bygning er vokset, saa den nu virkelig omspænder Kloden, alle Tungemaal lyder inde i den, og den Helligaand har haft sin Bolig her gennem to Aartusinder. Ogsaa i Dag er han herinde. Med Ordet afmaler han os Jesus lyslevende, i Salmetonen løfter han vore Hjerter højere end til den klare Sommerhimmel. Han lader os forstaa, hvor det dog er stort, *hvor det dog er stort*, at vi kender Gud. Jesus har vundet os den Tro, og Aanden bundet os til den. Og det er vor Pinsehøjtid, at vi nu kan takke ham for Visdom og Skønhed, for Retfærd og Almagt, frem for alt for hans Godhed. Se, det grønne Korn, det skyder af Mulde, det er os ikke blot til Nytte, dets friske Grønhed er ogsaa en Øjensfryd. Se den gode Ko ind i de blide Øjne! Tænk, at Blomsterne er skabt med Dufte og Farver, med et nyttigt Formaal og dog som en Gave til os, hvis Øjne og Næse er dannet til at have Velbehag ved, hvad der lyser og dufter. Og Fuglesangens Mangfoldighed, Vibens kaade Skrig, Rørdrummens Tromme, Solsortens Smægten, du rige, rige Liv! Solens Kys og Klap af den farende Vind, Trykket af den Elskedes Arm, Børnenes tindrende Opdagelser af Livet — aah, Tak, du Helligaand, at du har lært os, det er altsammen den gode Guds Gaver, du har lært os, Livets Rigdom er den aleneste, at Gud er til.